

7 juni 2022

Aan: de minister voor Natuur en Stikstof
Betreft: reactie c.q. zienswijze op consultatie inz/ regeling nr. WJZ/21093226, i.v.m. het landelijk niet openen van de jacht op de wildsoorten konijn en haas

Excellentie,

Deze zienswijze wordt gestuurd namens ruim 1250 personen, handelend als collectief.

De Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging behartigt de belangen van diegenen die betrokken zijn bij jacht, beheer en schadebestrijding. Die rol zien wij breed; niet alleen vertegenwoordigt onze afdeling (Drenthe) 1257 jachtaktehouders en tevens de 21 wildbeheereenheden, maar we zien onze functie zeker ook ten dienste van agrarische en maatschappelijke belangen. De jager anno 2022 is geen faunabeheerder voor zichzelf en voor de lol, maar hij/zij weet zich actief binnen een breder maatschappelijk kader en hij/zij is zich volledig bewust van verantwoordelijk en duurzaam rentmeesterschap waarmee onze natuur tegemoet dient te worden getreden.

In onze provincie staat de jager mede ten dienste van landbouwers, veehouders, terreinbeherende organisaties en het provinciale beleid ten aanzien van flora en fauna. Een reële schatting van de moeite die de jager in Drenthe doet, resulteert bijvoorbeeld jaarlijks in 5986 (!) mensdagen biotoopverbetering.

In Nederland staat faunabeheer (o.a. jacht, beheer en schadebestrijding) al sinds enkele tientallen jaren onder druk. Alhoewel het maatschappelijk draagvlak niet slechter is geworden in de afgelopen jaren, toch zien we hoe decentralisatie en de toenemende ontvankelijkheid voor maatschappelijk inspraak beperkende invloed hebben op de vrijheid van handelen van de jagers in ons land. Jacht – naast beheer en schadebestrijding – is een in de wet geregeld en aan het principe van eigendom gekoppeld recht, waar niet zonder meer een inbreuk op mag worden gemaakt.

Puntsgewijs wil ik het bezwaar – in aanloop naar onze drievoudige aanbeveling – aan u toelichten, in deze volgorde:

- (1) de concrete praktijksituatie in provincie Drenthe, als tegenwicht;
- (2) de vertekenende werking van door u gebruikte gegevens en de methodologische onzuiverheid daarvan;
- (3) het uitgangspunt dat jacht geen significante invloed heeft op de staat van instandhouding;
- (4) de ongewenste en onevenredige inbreuk op eigendomsrecht en bestaande contracten;
- (5) de demotiverende werking op de vele groene vrijwilligers.

Preambule

Maar voordat ik bovenstaande doe, wil ik een belangrijk principe uitleggen. We leven in een tijd en een maatschappij waarin veel samenhangt met enerzijds meningen en anderzijds cijfermatige onderbouwing. Bij veel wat we gewoon zijn, wordt de vraag gesteld waarom we dat nog steeds zo doen en of er wetenschappelijk bewijs is dat het nodig is. Beheer van fauna – waaronder wij jacht scharen – is een activiteit waar maatschappelijk gezien niet veel mensen verstand van hebben.

De motie waar uw voorgenomen inperking van de jacht – op haas en konijn – op gebaseerd is, is duidelijk een vooringenomen frame van de Partij voor de Dieren. Deze politieke partij is per saldo altijd tegen elke vorm van jacht, beheer en schadebestrijding. Zelfs wanneer daaraan redelijke doelen ten grondslag liggen. Door deze motie uit te voeren en er zelfs landelijk beleid aan te koppelen, krijgt dit bio-populistisch standpunt – op basis van emotie en niet op basis van ratio – helaas vat op de maatschappij. Terwijl inhoudelijk daar geen aanleiding toe is, zoals verderop in deze brief wordt getoond.

Op 31 januari 2022 had ons land 17.597.607 inwoners, waarvan er ongeveer 26.500 een jachttakte hebben. We hebben het dus over een minderheid, ook al is die minderheid per definitie bovengemiddeld betrokken bij natuur en milieu en tevens per definitie formeel opgeleid en getraind om binnen zeer strak gereguleerde kaders hun activiteiten uit te voeren. Jachttaktehouders hebben zware verplichtingen, want ze vormen een uitzonderingscategorie op het gebied van de Wet Wapens en Munitie en beschikken over leven en dood, want dat is inherent aan jagen.

Sinds 2017 rust er een wettelijke verplichting om tel- en afschotcijfers te genereren op de jagers. Terwijl notabene blijkt dat uitgerekend deze cijfers niet zijn meegenomen met uw overwegingen om tot voorstel van sluiting van jacht over te gaan.

Elke jager beseft dat hij of zij in de gaten wordt gehouden en dat op hem of haar de taak rust om te zorgen voor een goede wildstand. Maar wat 'goed' is in dit verband, is uiteraard een interpretatie. En dat belangrijke principe verdient aandacht. Deze interpretatie hangt samen met de verbondenheid tussen de jager en zijn (of: haar) veld. Dat is in Nederland sterk verbonden; een jager kan niet zomaar willekeurig een terrein betreden om te jagen. Door die verbondenheid heerst er een oude morele plicht om alles te doen of na te laten – binnen het redelijke – wat het veld vergt. Is er schade of overpopulatie, dan treedt de jager op. Maar is er een slecht jaar – bijvoorbeeld als een matige zomer leidt tot veel sterfte onder jonge dieren – dan weet de jager dat en past hij zijn stijl en intensiteit van jagen aan. Dat laat zich niet strikt in cijfermatige onderbouwing vangen, want het is vaak een kwestie van wisselingen in jaren (de stand per soort en het beeld en de tijd die een jager heeft) en de accenten die op verantwoorde wijze gelegd kunnen worden. Ter illustratie: als ik de indruk heb dat het een nat voorjaar en een droge zomer is geweest, dan zie ik in het veld dat er mogelijk wat minder hazen voorkomen dat jaar. Dus jaag ik spaarzaam en terughoudend. Als jager heeft men geen belang bij overmatige bejaging. Andersom moeten we echter ook stellen dat een dier een grotere waarde heeft als de samenhangende belangen groter zijn. Als we dit expliciet maken; hoe zou ik me over de stand van de hazen druk maken, als er ik toch geen invloed op kan uitoefenen (als de jacht dicht is) en er geen sterk belang is om predatoren te beperken.

Aan dit principe moet niet lichtvaardig voorbij worden gegaan, ook al is dit een kwestie van 'gevoel' en niet zozeer van wetenschap en bewijs. Daar gaat de motie en uw voorstel toch aan voorbij. De betrokkenheid van de jager als natuurliefhebber en rentmeester van het jachtveld waar hij/zij een oprechte band mee heeft.

1. De praktijksituatie in provincie Drenthe

Voor provincie Drenthe zien de cijfers¹ er als volgt uit:

<i>Jaartal</i>	<i>Getelde hazen</i>	<i>Geschoten hazen</i>	<i>Getelde konijnen</i>	<i>Geschoten konijnen</i>
2017	2567	1183	708	169
2018	2073	1023	287	136
2019	2854	1202	411	106
2020	Niet geteld	693	Niet geteld	30
2021	4926	715	629	30

Aangetekend moet worden dat:

- de tellingen steeds trendmatige tellingen en dus geen overall-totaaltellingen betreffen;
- in verreweg de meeste terreinen van TBO's in Drenthe (meerdere tienduizenden hectares) geen kleinwildtellingen worden uitgevoerd, omdat de TBO's niet mee wensen te werken;
- de cijfers pas sinds 2017 worden gevraagd bij de jagers, waardoor er rekening mee moet worden gehouden dat er discipline moet groeien om de input consequent en volledig te krijgen.

Deze cijfers tonen een stabiel beeld in waarneming bij tellingen. Ten aanzien van het afschot daarentegen blijkt overduidelijk uit de cijfers dat er gematigd en in absolute zin beperkt wordt geoogst van de stand in de provincie. Deze verhouding is redelijk en reëel, en biedt geen aanleiding tot zorg ten aanzien van effecten van jacht.

2. Vertekende werking van gegevens en methodologische onzuiverheid

De in uw voornemen gehanteerde stukken geven een eenzijdig beeld van de staat van instandhouding. Kort gezegd moeten we constateren dat de tellende instanties niet zijn gericht op de soorten haas en konijn (m.b.t. SOVON) en niet methodologisch verantwoorde telmethodiek

¹ Zie gepubliceerde jaarverslagen van Faunabeheereenheid Drenthe [Jaarverslagen – Faunabeheereenheid Drenthe](#)

hebben gebruikt (m.b.t. de Zoogdiervereniging). Daarbij zijn (trend-)telgegevens en afschotgegevens van de twaalf daartoe beschikbaar zijnde faunabeheereenheden weer niet meegewogen. Dat laatste wringt uiteraard en het roept de vraag op waarom hier zo eenvoudig mee wordt omgesprongen. Van meet af aan hadden u, de minister van LNV en/of het IPO moeten eisen dat er een keurmerk zou moeten zijn t.a.v. FBE-telgegevens.

Daarnaast mogen belangrijke overheidsbeperkingen niet worden gebaseerd op onjuiste telmethodes, bij voorbeeld in de wetenschap dat hazen en konijnen alleen verantwoord zijn te tellen op de momenten dat ze actief en dus goed zichtbaar zijn; gedurende schemering en nacht. SOVON en de Zoogdiervereniging tellen dan niet, hun tellingen zijn niet gebiedsdekkend en daarbij hanteren beide organisaties niet of nauwelijks nachtzichtapparatuur. Dat betekent dat de telgegevens de realiteit qua stand en voorkomen niet kunnen benaderen.

3. De relatie tussen jacht en de staat van instandhouding

Uit door u gebruikte rapporten (van Sovon Vogelonderzoek Nederland en van Wageningen Environmental Research) blijkt nadrukkelijk dat jacht geen significante invloed² ("primaire drukfactor") heeft. Dat lijkt terloops genoemd, maar is voor ons een zeer wezenlijk uitgangspunt. Immers, als de jacht geen significant effect op de stand heeft, dan zal het achterwege blijven van jacht op betreffende soorten ook geen significante toename inhouden. Daar is geen wetenschappelijk onderzoek nodig, dat is evident.

Het ware beter als u onderzoek én actie gelast op gebied van invloeden en maatregelen waarmee de achteruitgang van haas en konijn – voor zover daar al daadwerkelijk sprake van zou zijn – wetenschappelijk wordt beoordeeld. Alleen dan kunnen mogelijk effectieve maatregelen – anders dan stopzeten van jacht, want dat is geen factor van invloed – worden gevonden.

4. Ongewenste en onevenredige inbreuk op eigendomsrecht en bestaande contracten

Kort gezegd hangt de jacht op de vijf wildsoorten juridisch onverbrekelijk samen met het principe van eigendom. Het zonder meer beperken van die rechten vormt een inbreuk op het eigendomsrecht en is tegen-grondwettelijk. Afdeling Drenthe van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging acht het ontoelaatbaar dat hier enerzijds zonder wetenschappelijk verantwoorde grondslag en anderzijds zonder compensatie – bijvoorbeeld door andere wildsoorten als nieuw alternatief aan te wijzen of door financiële regelingen te treffen met grondeigenaren, jachthouders en jachtaktehouders – een harde inbreuk wordt gemaakt op de rechten van de betrokken mensen.

Jachtcontracten moeten voldoen aan wettelijke vormvereisten en hebben een meerjarige duur. Het tussentijds schaden van de inhoud (en de waarde) van die contracten is onrechtmatig. Mochten Parlement en u doorzetten, dan dient u deze kwestie expliciet te adresseren.

5. Demotiverende werking op de vele groene vrijwilligers

Jagers doen meer dan jagen. Ze tellen ook soorten die ze niet mogen schieten, ze observeren en fungeren als oplettende wakers op tijden dat de meeste mensen in hun bed liggen. Ze planten bijvoorbeeld groenstroken aan en plaatsen eendenkorven, voor biodiversiteit. Ze wijzen omwonenden en recreanten op het gedrag van wilde dieren en de relatie met de mens. Valwildvrijwilligers zorgen bij aanrakingen met dieren voor een correcte afhandeling. En zo zijn er nog vele voorbeelden waar de jagers vanuit hun intrinsieke motivatie en binding met natuur en omgeving handelen in het belang van mens én dier. De aantallen moeten niet onderschat worden; dit gaat om vele duizenden mensen in het land en vele manuren.

De beperking van de jacht is al langere tijd gaande. Nu hangt de betrokkenheid van duizenden jagers samen met het principe van jagen op de vijf wildsoorten. Elke aantasting daarvan zal een onmiskenbaar negatieve impact hebben op de motivatie van deze veldmensen. Dat is een zeer negatief effect van uw voorstel.

Aanbeveling

Afdeling Drenthe – handelend als een collectief van betrokken faunabeheerders c.q. natuurliefhebbers – constateert dat uw voornemen om de jacht op haas en konijn te sluiten, niet zal leiden tot positieve effecten inzake de staat van instandhouding. Sterker nog, de maatregel is disproportioneel en zal ontegenzeggelijk leiden tot minder inzet van en door de meest vooraanstaande natuurvrijwilligers; de jagers.

² Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020

In gezamenlijkheid stellen we voor geen beperking in jacht op te leggen, zoals voorgenomen.

Als collectief bevelen wij aan:

- (A) de voorgenomen beperking van de jacht op haas en konijn te heroverwegen;
- (B) te zoeken naar effectiever en methodologisch verantwoordere wijzen van het doen laten toenemen van de staat van haas en konijn;
- (C) terstond de opdracht te geven een nationaal onafhankelijk instituut voor faunadata in te stellen, met methodologische kaders en een (CBS-)keurmerk.

Met hartelijkste edoch tevens bezorgde groet,

namens leden en bestuur,

Thijs Jansen

waarnemend voorzitter afdeling Drenthe
Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging

drenthe@jagersvereniging.nl